

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'60

DE DIJOUS A DIJOUS

UN'altra catàstrofe ferro-carrilera digna pariona de la ocorrència en el Nájera. Aquesta ha tingut lloc en la línia de Teruel, a poca distància de Calamocha. Les aigües del Jiloca, no podent ser engolides per un pont massa estret, s'abreuen els estreps i les terraplenes, i al passarhi el tren, en una nit fosca de tempesta, se precipiten al riu la locomotora, el tender y alguns wagons, havent-se incendiat per haver pres el foc de la màquina en el material. Espantosa catàstrofe que ha produït un considerable número de morts y ferits.

Causas: las de sempre: la mala construcció de la línia y la falta de vigilancia, per l'escasséss del personal, abrumat de feynas y mal retribuït.

Apuntinse aquesta nova satisfacció 'ls senyors del Consell, polítichs en sa major part, que ja cuidaran—per això 'ls pagaran—de que la companyia surti exempta de tota responsabilitat.

Els morts al cementiri... y fins á un' altra!

En el Congrés hi ha hagut aquests díus algunes sessions agitades.

Donà lloc á un desgabell que ningú s'entenya, el projecte de reformas presentat pel general Linares. Una bona part d'elles estan tretas de les esmenas presentadas pels republicans l'any passat al discutir 'ls pressupostos. La majoria las retxassà sistemàticament, y avuy el ministre de la Guerra se las fá seves; en Maura, temerós de que 'l general Linares li dongui un disgust dimintint, las apoya, y 'ls diputats de la majoria passan pel ridícul de votar en pró d' elles, perque en Maura ho mana, olvidant que mitj any enrera havien votat en contra.

No hi ha que ponderar si aquestes contradiccions redundan en prestigi del sistema parlamentari.

Rodrigo Soriano, ab aquell apasionament cego que fa temps l'impulsa, y després de haverse posat de acord ab en Nocedal, que s'encarregá de aludirlo, ho portat al Congrés la qüestió del Ajuntament de Valencia.

No se sab resignar á que de la informació que va obrir el governador Capriles, tal vegada baixa les seves inspiracions y ab la seva cooperació, no n'han resultat cárrecs bastants pera suspender aquell Ajuntament republicà, y s'ha fet eco de una caluniosa imputació suposant qu'entre 'ls republicans y 'l govern hi ha hagut pacte.

Desahogs del esperit rebelde y despitat de un home que tant deu al partit republicà de València y tan malament li paga.

Agressiu com ell sol dispará les fletxes més envenenades contra tothom, y en especial contra 'l ministre de la Gobernació, qui, com de costum perdé 'ls estreps, y respongué als agravis ab altres agravis y á las grosserías ab altres grosserías. Tant desatinat estava en Sánchez Guerra, qu'en Maura tot era espiralar la levita perque callés, fins que li manà expressament quan ja havia dit que 'l banch blau, tingut generalment per banch de la paciencia, no podia ser per ell un potro de torment en el qual el colmessin de injurias, y que per consegüent, entre la dignitat y la cartera optava per la dignitat.

En Maura feu causa comú ab ell, demanant una satisfacció de las minorias, sense la qual, digué que

no podría 'l govern assistir al Congrés. La satisfacció consistía en que 'ls dengues un terminant vot de censura á Rodrigo Soriano.

Reunit el Congrés en sessió secreta, la idea del vot de censura sigüé mal acollida, y en Romero Robledo trobá al últim una fórmula de pasteleig, consistent en declarar qu'en lo successiu se procuri prescindir de certas formes agressives impropias dels debats de un parlament.

'Y 'l govern de 'n Maura ha hagut de contentar-se ab aquest cataplisme, y ab la rabió dintre del cos!

Sobre la taula, fins el pròxim mes de octubre, ha quedat el projecte de conveni de reforma del Concordat. No s'comprén com, contra totes las bonas reglas de la higiene, se deixa de cos present á un mort durant tant temps.

Pero, en fi, de aquí al pròxim mes de octubre poden haver succegit moltes coses, y ja veurém al últim quin enterro se li fará al gastament vaticano-mauista, que de bonas á primeras ha tingut el privilegi d'exasperar á tots els homes de sentiments lliberals.

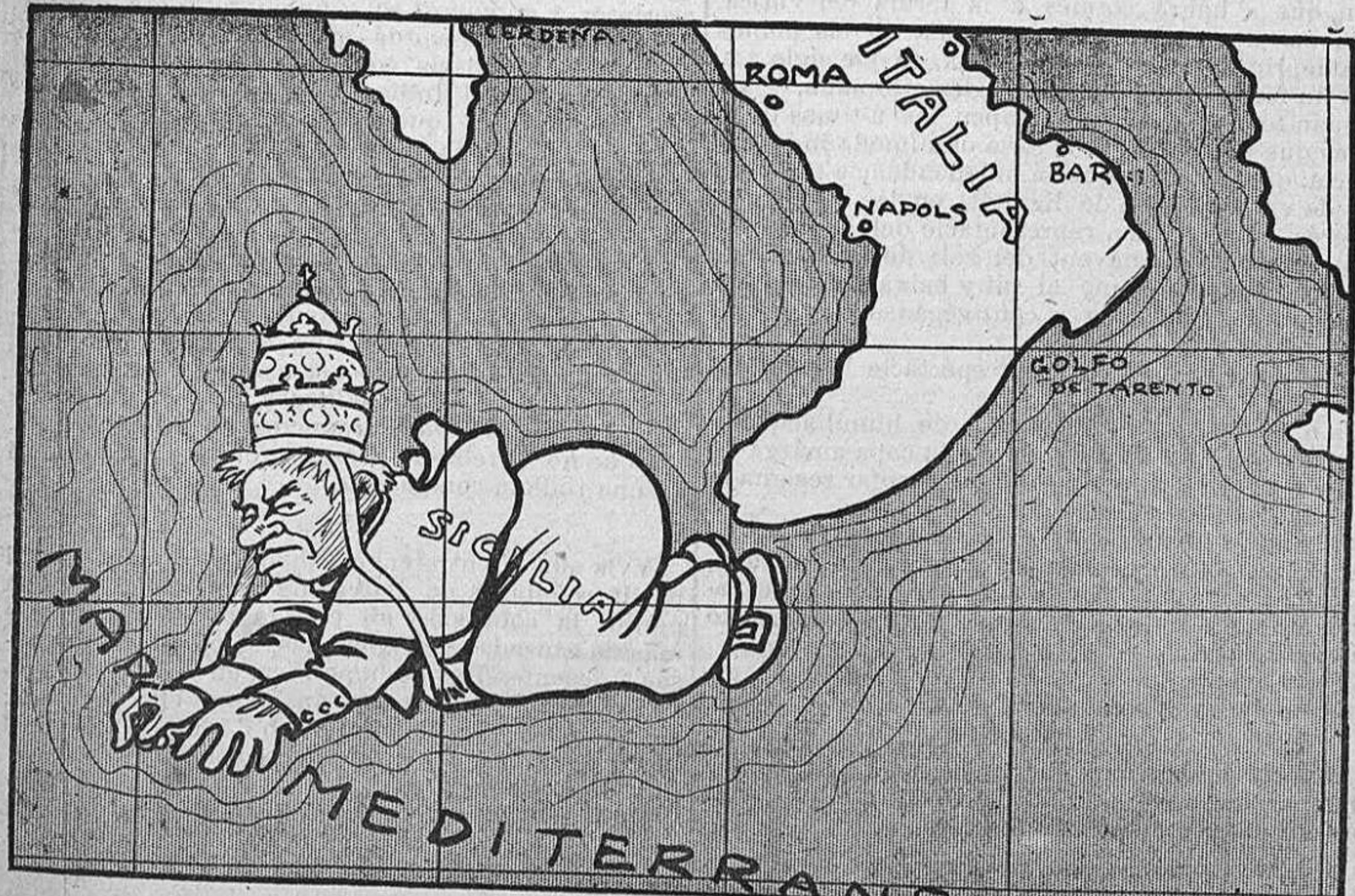
PEP BULLANGA

La política al extranger

ULTIMA FOTOGRAFIA DE LA TRIPLE ALIANZA

Un senyor que té un gos austriach y un gat italiá dintre d' una gabia.

Mr. Combes, en els atlases escolars, fa reemplaçar la Sicília pel retrat del Papa.

L'ESPANYA ENFRARADA

As negociacions seguidas desde feya temps ab el Vaticà, pels governs de la monarquia espanyola, han cristalitzat al últim en un conveni en virtut del qual se reforma algunes dels punts mes essencials del Concordat de 1851.

Determinava el Concordat que únicament tres ordres monàstiques podrien tenir à Espanya existència legal, y aquesta prescripció vingué observantse durant el reynat de D.ª Isabel II, sense que ni 'ls governs moderats que mes se distingian per sus preferencias clericals s' atrevissin à vulnerarla, gelosos com estavan de la seva dignitat y del manteniment per damunt de tot de les regalías.

El període revolucionari y la situació republicana mantingueren el mateix estat de coses sense gran esfors. Poch s' haurien atrevit las corporacions monàstiques, quan el poble estava tan desvetllat, à cometre en aquelles èpoques perilloses intrusions.

Sols després de la restauració començà la invasió francesa, que anà adquirint proporcions escandaloses durant la regència. Espanya sigué l' seu refugi, el seu camp de cultiu predilecte. Com si'l Concordat sigüés lletra morta, s' anaren establir per tot arreu à la mida del seu gust, trobant sempre la protecció oficial mes decidida. Al igual que una plaga 's multiplicaven à ells vistos. Las ciutats, las vilas y ls pobles mes importants de la nació s' ompliren de convents. Allà ahont hi havia alguna cosa que pelar, allà s' instalava una comunitat religiosa, y com si no n' hi hagués prous ab els exemplars que donava una terra petrificada en las preocupacions rancias de un catolicisme renyit ab el progrés y la llibertat. De Fransa venian els expulsats, cayent à casa nostra, com la pols de la casa de un vehí que fa disperse.

[Y aixó que, segons el pacte contret ab Roma, no podia haverhi à Espanya sino tres ordres monàsticas!]

Era, donchs, de ley enviar à passeig llisa y senzillament à las que sobravan: manifestar als intrusos que aquí hi estavan de massa: invitarlos à tocar pírandó, ó à cambiar de ofici. El Concordat ho exigia. El Papa no s' hi podia oposar, si es que l' infalible jefe de la comunió catòlica volia fer honor à la seva firma.

Mes en lloc de procedir llealment y ab rectitud, els governs de la monarquia, gelosos de fomentar la preponderancia clerical pera millor dominar y embrutar al poble, prengueren el partit d' entrar en negociacions ab el Vaticà. Llargas han sigut las gestions que lo mateix els liberals que 'ls conservadors confiaren à homes simpàtichs als interessos y à las pretensions de las comunitats religiosas, y de aquelles gestions, al últim, n' ha sortit el famós conveni de reforma del Concordat, qu' en Maura, tot ufa, va fer públich l' altra dia en el Parlament.

No cabian las comunitats en el Concordat antic; donchs ara se li donan aixamples tan extraordinaris, que totes hi estarán compresas, hi podrán viure y s' hi podrán bellugar à tutti-plé, y encara quedarán obertas totes las portas, perque n' vagin venint fins que à Espanya no n' hi capigán mes.

No sots se legalisa à totes las comunitats existents, sino que ademés se trassa la norma d' estableir de novas. Els mateixos religiosos estrangers podrán instalarse à Espanya sens mes que pendres la petita molestia de naturalisar-se. Y podrán dedicar-se à tota mena de treballs y industrias, ab sols subjectar-se a satisfacer las cargas fiscals, com si s'isquin empreses particulars.

Així aném camí d' establir à Espanya l' comunisme monàstich, en un temps en que l' comunisme obrer serà combatut à foch y à sanch.

Comunitats d' homes y donas sense familia podrán fer, al amparo de la ley, una competencia irresistible à tots els ciutadans que compleixen els seus devers socials, à tots els ciutadans que 's casan y engendran y mantenen fills, imposantse tota mena de necessitats y sacrificis pera ser útils à la nació.

Tal ha sigut l' obra de 'n Maura, el regenerador, el revolucionari desde dalt.

Espanya serà, en aquest punt, l' única nació del mon, que s' haurà somès à la fèrula del Vaticà. Com en plena edat mitja succeixà ab els pobles més deprimits, la nació espanyola, en ple sigele XX, serà un feudo del poder de la Iglesia romana.

Quan totes las nacions rompen las últimes lligadures que poden trigar la seva omnifòrmida independència; quan fan de aquesta independència absoluta lley de vida y norma de dignitat, en las lluytas del progrés, en Maura, en representació del Estat espanyol, se prosternarà davant del soli de la Iglesia, y donantse cops de puny al pit y baixant el cap humilment, exclama una y cent vegadas:—Papa que vols!... Papa que desitjats!

Des de consentir aquest espectacle botxornós?

No y mil vegadas no...

Ja n' ha passat prou Espanya de humiliacions y vituperis, ja l' ha apurada massa la copa amarga de fel de l' adversitat, perque pugui acceptar resignada aquesta nova ignominia.

Si existeix algun poder que creu que la seva darrera salvació depen sols de la protecció vaticana, allà ell se la compongui com puga. La nació espanyola no pot seguirlo per aquestas vies de perdició y de indignitat.

Y qui avants que tot se senti espanyol digne, sabrà complir ab el seu deber.

Importa donchs inaugurar desd' ara una campanya energica, resolta, implacable contra el projectat conveni de reforma del Concordat.

Sintomas de lo que podrà ser y dels resultats que podrà donar aquesta campanya s' han observat, desde 'ls primers instants, en las opiniôns resultament contrarias al projecte, que han adelantat alguns homes politichs significatius dels partits liberals y democràtichs de la monarquia, opiniôns que concordan ab las que verteixen els periódichs més importants de Madrid.

No es fàcil que 'ls republicans, aquesta vegada, 'n trobarà sols en la lluita; y si 'ns hi arribessim à trobar, millor pera nosaltres, ja que major gloria alcanciaríam.

Si aquells que avuy ensenyen las dents, amoixats per algú que 's pot favoritzar en sus eternas pretensions, arríban à tancar la boca, acceptant lo fet per en Maura, cal qu' entenguin desd' ara, que serán esclaus del clericalisme, y que ja no serà l' suculent pressupost lo que poden esperar, sino la miserabile sopra dels convents, lo únic que 's será dable obtenir en una nació endarrerida y enfrarada.

Y no hi haurà darrera d' ells opinio que 's alenti: no trobarán més que veus airadas pera befarlos y malehirlos.

A l' obra, donchs! Del excés del mal n' ha de sortir el remey.

En Maura ha arribat al últim extrem de la petulancia. Que 'l país en masa, si es necessari, arribi també al últim extrem de la resolució.

P. K.

Gran manifestació republicana

ASTÀ 'l sol anunci de que s' anava à colocar una lápida commemorativa del naixement de 'n Pi y Margall, en la casa n.º 13 del carrer de Mirallers, perque la republicana Barcelona dongués una nova mostra de la fermesa de las seves convicçions.

Una massa que no baixaría de 40,000 ciutadans, entre la qual se destacavan els estandarts y banderas de més de 80 associacions y centres populars, recorregut el curs senyalat, als aconts de nou ó deu músicas distintas que anavan tocant ayrosas marxes, entre elles l' himne immortal de *La Marseillesa*. Sembla que l' autoritat havia previngut qu' estava disposta à dissoldre la manifestació si s' arribava à tocar l' himne republicà. No serà veritat lo que's deya sobre aquest punt, y ho celebrém pel Sr. González Rotwos, perque prohibir l' himne nacional de la vella República hauria sigut una criaturada.

Durant tot el trànsit, una enorme generació que omplia 'ls carrers y 'ls balcons de las casas, contembla a simpatia y entusiasme l' hermos espectacle, demostració no tan sols de lo molt estimada qu' es à Barcelona la bona memoria del venerable patrici, sinó també de la intima satisfacció que produceix l' exemple de un poble com el barceloní, que tant bon us sab fer sempre dels seus drets legítims.

Al passar la comitiva per la Plaça de Sant Jaume s' uniren à ella dos nutridas comissions, l' una del Ajuntament y de la Diputació provincial l' altra.

Arribat el corteig al estret carrer de Mirallers, y mentres totes las músicas reunidas llansavan al aire las notes vibrants del himne de Rouget de l' Isle, fou collocada en la casa natal del eminent patrici la lápida, senzilla y modesta, com senzill, modest y austèr fou en vida l' personatge à qui està dedicada. La lápida es de marmol, està orlada de dos rams de metall y diu aixís:

EN AQUESTA CASA VA NAIXER
FRANCISCO PI Y MARGALL
EL DÍA 29 DE ABRIL DE 1824

En aquella casa de la vella Barcelona se formà l' talent y l' carácter, admirables tant l' un com l' altre, de aquell home públic, glòria de la ciutat y de la nació. Fill del poble, al poble consagrà constantment la seva intel·ligència y la seva voluntat. Fou ademés de un gran patrici un espill d' honradesa y abnegació. Se feya admirar tant com per la seva ciència preclarà, per las seves virtuts acrisoladas.

Per' acabar de donar llustre à la esplèndida festa republicana del diumenge era necessari que 'ls elements regressius y retrògrados no sapiguessin condenar el seu despit.

S' encarregà de llansar aquesta nota antipàtica *El Diario de Barcelona*, sens altre propòsit que 'l de restar forças à un acte en lo que podia tenir de barceloní, ab exclusió de la política. Temerós, sens dupte de que certs elements admiradors del gran escriptor, y en aquest sol y únic concepte, poguessin associars'hi, recordà que Pi y Margall era un enemic de la Iglesia, consignà que totes las seves obres figuraren en l' Indice romà dels llibres prohibits, y si no digué que l' assistència al acte implicava la comissió de un pecat mortal sense absolució possible, no se'n faltà gayre.

Prevencions estúpidas que no poden arribar al cel de la conciencia de un poble amant del progrés y de la cultura, com clarament ho demostrà Barcelona entera, associantse à la solemnitat.

Lluny, molt lluny està avuy de la época en que la redacció del *Brusi* era una fàbrica de opiniôns fetas qu' eran ademes sense contrast entre certas classes socials. En l' actualitat s' ha de guardar en el magatzém els seus productes: no tenen sortida. Els que no 'ls rebujan per anacrònichs, se 'ls miran ab una rialleta compassiva.

Y 'ls que s' entretenen dibent y repetint que 'l partit republicà de Barcelona està desfet: que ha perdut la cohesió y ab ella la fortalesa: que las masses cansades y disgustades, se mostran propensas à desentendres de la política, en vista de que no ve la Revolució ab tanta ansia per els esperada; els que no cessan de laborar, ab l' idea de desfer el bloc republicà, s' haurán de convencer de la inutilitat dels seus esforços.

Units per honrar la bona memòria de un mort

ilustre, qual esperit viu més vigorós que may entre nosaltres; ab renuncia espontànea de tot exclusivisme; sentint tots un mateix afany de acabar ab els obstacles tradicionals que s' oposan à la felicitat de la nació, així com el diumenge 'ns presentaré sempre que convingui, tant per exercir els nostres drets, com pera realisar las últimas y supremas resolucions.

La Revolució no 'ns cal esperarla, puig l' estém fent ja fa molt temps, y ens trobem de ple dintre d' ella, en lo que aspecta à la reforma de las costums, à l' adaptació dels ideals republicans, à la vida pùblica, à la concentració sólida del esperit progressiu, y al reiterat venciment dels enemics de la Repùblica, en las lluytas dels comicis. Tot això es tasca revolucionaria y traball fructuós.

Auy el practican ab energia y constància y ab plena conciencia de la seva obra las regions més avansadas de la nació: el bon exemple va cundint y extenentse per totas las demés, y no ha de tardar el dia en que faré alguna cosa més que derribar l' obstacle: haurém preparat el terren pera que las novas institucions, las Republicanas, arrelin plenes de vida, y dognin à la patria fruysts abundants y sabrosos.

Entre las moltes y grans virtuts que 'ns ha legat en Pi y Margall com un exemple digne d' eterna imitació, se n' hi contan dugas, que venen à ser com la norma dels pobles que alestan aspiracions de verdadera regeneració: son aquestas, la perseverança y la serenitat.

P. DEL O.

BATALLADAS

RA ó may.

El projecte de reforma del Concordat es un medi de que s' ha valgut en Maura pera donar forsa y cohesió al partit catòlic.

Convé, donchs, que qui s' igue liberal reculli 'l guant. Convé que s' uneixin com un sol home tots els enemics del clericalisme.

S' així, s' ha d' ensorrar per sempre més ó si ha de salirse.

Ara ó may: ó ells ó nosaltres!

No podia venir més à tom l' article «Concordacias curialescas», publicat en nostre anterior número, que resulta que 'l dia 22 del mes passat, en la Secció 1.ª de la nostra Audiència territorial, en causa vista devant del Jurat han sigut absolts Casimiro Comas y Joseph Moral, veihins de Balsareny, partit judicial de Manresa, que no s' van voler descubrir al passar la custodia, que presidia la professió, confirmantse una volta més la doctrina sostinguda en l' article, qu' es la estableïda pel Tribunal Suprem.

A pesar de tot, ja veurán com cada vegada que s' repeteixi 'l cas de negarse à descubrirse, s' entaujan novas causes criminals. Res: ganas de perdre temps, gastar paper sellat y, sobre tot, molestar al proxim.

Els alcoholers van anar à veure al rey, y aquest els hi va dir:

—Cómoo los diputados de la nación no han defendido esto que ustedes, sus mandatarios, juzgan perjudicial à los intereses nacionales?

Y un dels presents li va respondre:

—Señor: es que los diputados lo son del gobierno, pero no del país.

Així es en efecte. Y per això passa lo que passa, y s' aguanten lo que s' aguanten, y aném com aném. Pero 'què succeiria à Espanya si 'l país pogués dir: «caixó vull», y la voluntat del país sigüés completa?

Entre 'ls poders avuy establerts n' hi ha un de sol capàs de subjectar-se à n' aquesta prova?

En la perspectiva de qu' à França pot establir-se de un dia al altre la separació entre la Iglesia y l' Estat, el Vaticà ha preguntat als prelats francesos, si creuen que al faltarli 'ls subsidis del govern, la Iglesia tindrà allí medios de vida.

La majoria dels consultats han respond que desconfian de que poguessin subsistir atès à que l' independència ha anat apoderantse de la majoria de las regions.

—Preciosa confessió... No pot aguantar-se la religió catòlica sino vivint à sou de la República.

Quan la República digni que no n' hi ha de fets, l' Iglesia catòlica à França haurà perdut l' oremus.

El gran escriptor Tolstoi ha publicat un notable article condemnant ab gran energia la guerra russa.

En ell aconsella al poble rus que no 's deixi enganyar més per las mentides glorias; que 'ls joves no 's deixin arrastrar à la lluita inhumana contra un enemic imaginari; que no 's batin encare que 's pogués arribar a suposar que 'ls japoneses hajin d' entrar à San Peterburg.

Tolstoi te autoritat sobrada pera parlar així als seus paisans. Tolstoi es un Czar davant de un altre Czar. Es el Czar de la intel·ligència y val més la seva ploma que 'l ceptre del altre.

CARTAS DE FORT

SITGES, 24 de juny

El dia 22 de juny el partit federal d' aquesta vila devia una vetllada en el saló del Prado, que mes que vetllada tingué honor de gran festassa per haver acceptat l' invitació totas las classes traballadoras de la vila y per

tant assistiren à la festa. Al estrado hi havia el retrato de 'n Pi y Margall entre banderas catalanes y espanyolas y una gran orla alentit s' hi llegia: «Programa del Partit democràtic federal de 22 de juny de 1894». El saló y galeria estaven plens, veientse molts senyoretas.

Els discursos, molt aplaudits.

El Sr. Montané feu el resumen de gracies, ab vistes al triomf y unió de la classe obrera, y al Programa del seu Mestre S' adelantà al proscenio el Sr. Carbonell, desde ahont dirigí la música que tocà entusiastament *La Marxa selleta*.

Va esser una festa que encara que hi hagué un lapsus va ser profitosa y de resultats pràctics.

constància en organizar als jornalers del camp, prepartolos per la defensa de interessos que son el seu element de vida.

Y molt més l' aplaudiré si la associació serveix en primer lloc per proporcionar instrucció als *rabsassaires* y a sos fills, puig una societat instruïda y educada es més rica que 'ls milionaris y més poderosa que las bayonetes, perque es la font de tot co-neixement.

No ho perdin de vista.

B. Y. S.

La tornada del diputat

— Abràssam, espasa meva! Aquí tens, fresch y trempat, al dels interessos públics dignissim representant.

— Vols dir que no vens més magre? — Al contrari; vinch més gras.

A Madrid tothom s' hi engreixa. ¿Cóm no, si ars allí tot va lo mateix que sobre rodas, desde que aquest talentós que 's diu don Antoni Maura guia la nau del Estat?

Quin braç de ferro...! Quin geni! Ni buscant ab un fanal podria trobarse á Espanya un fenòmeno semblant.

Com á estadista, un Gladstone, com á enègich, un Bismarck, com á oradó, una cotorra, com á fort, un elefant, com á llest, una mustela, com á vigilant, un gall.

— Que potser t' has fet maurista? — Y penso serne molts anys, iey!... mentres ell continúhi pel camí que s' ha trassat, desentenents de crítiques y sempre garot en má.

— Y bès, què has fet allí? Contam'ho. — Lo que no hauria dit mai que s' pogués fé en tan pochs días... Ja veurás: vés escoltant.

Hi votat trenta vegadas...

Dihent sempre sí, està clar.

— Dibent no. En 'quests assumptos no 's mira si es negre ó blanch: s' obheira l' ordre del jefe y *pax vobis*.

— Endavant

— Hi tratab amistat íntima ab cent tretze diputats, dels quals disset son marquesos, dos duchs, onze generals, sis condes, quatre académichs, nou que erfan toros braus y quinze que tenen terras á l' Habana y altres parts.

— Relacions que sempre halagan. — Ves si halagan, que ja n' hi ha dos ó tres que 'm deuen quartos. (Calcula si hem intimat!

— Vés seguit.

— Visitant casas dels meus distingits companys, hi estat á Carbanchel Alto, á la Granja, al Escorial, á Valdemora y á Finto, qu' es com si digué Sarriá, Badalona ó Sant Gervasi.

— Ja comprehenc.

— Hi freqüentat els restaurants de més fama, els més concurreguts bars, els cafés més á la moda, tot lo millor que allí hi ha en casas de menjá y beure, que creu que hi son abundants.

Presentat en variis circuls de la bona societat, coneix á les generalas Madróñez y Tronaraz, á la condesa del Brillo, á la marquesa del Flan, á la duquesa del Rastro, á les filles del germa del baró de la Barrila, en ff, a un numeros aixam d' elegantíssimas damas, cada una de las quals no hi ha mes que á la modista no li fassi pel cap baix un compte de mil pessetas.

— d' Y 'l pagan?

— Pots suposar... En resum, mullé estimada, vinch de Madrid engrescat y ben resolt á tornarhi, quan a calor que sili hi fa s' hagi esbravat una mica, que deurà ser per Tots Sants.

— Pero, digam ab francesa: taixó que m' has explicat es tot lo que hi has fet?

— Vaya!

— Qu' t' creus qu' es poch traball per qui com jo avuy comensa á fer politica en gran?

— Y donchs, ay allo que al anàrent deys á n' aquells babaus que van venir á despedirte?

— Qu' era?

— La moralitat!

— La rebaixa dels impostos! L' embarcament del pal! La revolució econòmica!

— El problema dels treballers...

— Fug!... Aixó no porta pressa.

Ja veurém més endavant...

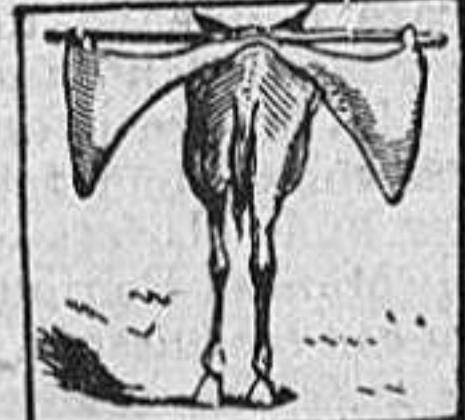
C. GUMA

Generositat de frare

AN tranquil y ditxós com els vinticinch frares del convent de Valltanoca no es possible que hi visqui ningú del món.

Frescos, alegres, cor qué vols, cor qué desitjas, la vida era per ella una especie de camí pla y llis, sense sortrachs molestos ni automòvils amenassadors.

Pero jay! no hi ha en aquesta vall de llàgrimas res etern; ni 'l benestar dels frares.

Un dia s' escampá pel poble un rumor verdaderament alarmant. De boca en boca corría la tremenda noticia.

— El govern va á expulsar als frares!

— Per què?

— Perque sí. Díu qu' en Salmerón y l' Ardid li han exigit terminant, apoyats per en Lerroux, que promet fer no se qué si no 'ls complau, en vista de lo qual el govern no s' ha vist ab cor per resistir y s' ha mostrat prompte á disoldre totas las ordres monàsticas masculines.

Es inútil pintar la consternació que la horrosa novetat va causar entre 'ls frares de Valltanoca.

— Expulsats d' aquí ahont tan dolsas horas hem passat!—deya l' abat, escurant melancòlicament una cuixa de pollastre.

— Y ahont aniré, pare?—preguntava un novici, que interiorment se dalia per veure terras novas.

— Qui sab!... Potser á la quinta forca... |Potser á la sexta, qu' encara es mes lluny!...—

Y continuavan dinant, desembrassant plats y buydant copas ab desconsoladora amargura.

De prompte van rebre una visita. Era el senyor Pau, el cacich del poble, home avaro com ell sol y personatge d'influència decisiva en totes las esferas.

En la cara 'ls va coneixre per què estavan tan motxos.

— Volen expulsarlos, senyor Pau, |volen expulsarlos... |Ja ho sabia?

— Si, seños: per xó precisament hi vingut.

— Pera donarnos el pésam?

— Pera dirllos que no s' alarmin y que hi ha més días que l' anònix.

— Pero vosté creu que...

— Jo ho crech tot y no crech res. No obstant, convé no adormirse y començar immediatament les gestions necessàries.

El senyor Pau va posar-se á enrahonar. Ell á Madrid hi tenia bons emprenys. Coneixia á tots els personatges que figuraven en la alta política: á n' en Moret, al conde de Romanones, á n' en Maura, á n' en Montero Ríos...

— Y ells podrian fer alguna cosa?

— Si jo 'ls parlava y m' interessava en l' assumpto, segurament que sí.

— Y vosté seria capás d' anar á Madrid per nosaltres?

— Ja ho crech! Y hasta més lluny y tot. Pero...

Y al dir aixó, els ulls del senyor Pau van deixar escapar tal flamarada de codícia, que l' abat va entendre sense dificultat d' ahont venia 'l foix.

— Amich estimat — va dirli: — La comunitat es agranida y sabrà compensarli 'ls seus serveys. Procuri vosté lograr que quedem exceptuats de la expulsió, y no s' queixará de nosaltres.

— Paraula?

— Paraula! Jamay els frares del convent de Valltanoca hi han faltat.

No feu el senyor Pau d'rs'ho dugas vegadas. L' ocasió d' arreplegar una bona propina era excelente. Qui sab lo que li donarán!... La fama de rica que disfrutava la comunitat permetia suposar-ho tot.

Arreglà la maleta, agafà 'l tren, y á Madrid faltan cacichs d'influència.

Una vegada á la Cort, vinga visitar personatges de primera y segona fila.

Tots el rebien ab e's brassos oberts.

— Vosté per aquí, senyor Pau?... |Quiна satisfacció més grossa!... |Qué es lo que se li ofereix?

— Això dels pobres frares... Hauríam de mirar d' arreglarlo. No 's pot matar tot lo qu' es gras. Els del meu poble especialment, son uns sants varòns que seria una iniquitat causarlos la més petita molestia...

— De quin poble 's tracta? |De Valltanoca? Vajísen tranquil: no se 'ls dirà res.

— Vol dir que me'n puch entornar segur de no fer una planxa?

— Com si tingües la Real ordre á la má. Suposant que 'ls frares siguin expulsats, se farà una excepció á favor del convent de Valltanoca.

— Gracias y á la reciprocitat. Conti ab mí en tot y per tot.

El senyor Pau s' apressurá a entornarsen al seu poble. Els frares l' esperaven plens de neguit.

— Què?

— Que ja està arreglat. M' ha costat lo que no poden vostés imaginarse, pero al últim hi sortit ab la meva. Passi lo que passi, ningú 's molestarà.

— Donchs toquém y toquém. Aquí va, bondadós amich, la nostra recompensa; la recompensa promesa y tan noblement guanyada...

L' abat va fer compareixé a tota la comunitat y rodejant els religiosos al afortunat senyor Pau y alsant la má en actitud solemne van dirli á coro:

— Quedats benehit!

Y mentres el senyor Pau se 'ls mirava com qui veu visions, l' abat va anyadir aquestas paraules:

— Cada benedicció d' aquestas representa mil indulgencias. Per tant, conti: mil per vinticinch frares, vinticinch mil indulgencias de primera calitat.

FANTASTICH

E diria qu'en Maura, al accedir á las pretensions del Vaticà respecte á la modificació del Concordat, abriga un propòsit maquiavelic.

Omplir de frares á una nació, sols se pot fer ab l' idea de qu' ells ab ells se barallin y acabin per aniquilarse.

Ja ho diu l' antic proverb: Moltas vegades de l' abundància del mal, ne surt el bé.

Tornavan uns propagandistas republicans de Cabrabanel, y havent pres el tramvia cantaren la Marsellesa.

Y uns guindillons van agafarne alguns... porque han vist res mes horrorós; concebeixen un crim meu abominable que cantar la Marsellesa?

Si avuy per demà va D. Alfonso á Fransa, y 's emporta guardia de honor, als músics que li toquin

C. GUMA

(c) Ministerio de Cultura 2005

NOTAS BARCELONINAS

A la porta de ca la Ciutat

— Noy, esta cuenta es muy grande. Me parece que no podrá pasar.

— Cá, home!... Aquí pasa tot.

la Marsellesa, no 's hi arrenda la ganancia. Encare no haurán acabat la tocatà que ja serán á la cangrí.

Pero aquí á Espanya ha succehit alguna cosa mes. Alguns companys dels detinguts se presentaren al governador de Madrid, á interessar-se per la llibertat de aquells, y 'l governador de Madrid, sense encomenar-se á Deu ni al diable 's va fer agafar també.

Si mes comissions s' hi haguessin presentat, mes n' hauria fetas agafar, fins que hi hagués hagut mes gent al abanico, que pels carrers y plassas de la capital.

Les autoritats de 'n Maura son com els toros de 'n Miura. Al embestir tancan els ulls.

Pero al punt en que s' anava á cumplir el plazo de les 72 hores que marca 'l Códich per mantenir una detenció, tots els detinguts siguieren posats en llibertat.

No hi hagué valor pera manarlos fusellar, y ni tant sisquera pera enviarlos á presidi per tota la vida.

L' esperit arbitrari del govern no té mes que 72 horas de corda.

Un acte piadós, que si no troba molts imitadors no serà, segons crech, per falta de ganas.

Hi havia á Sevilla—la terra famosa de D. Juan Tenorio—un rector de molt pit, qu' entre las seves penitentes, contava á una de las mes hermosas y distinguidas senyoretas de la capital.

Donchs bé, en un dia donat, van desaparéixer la senyoreta y 'l rector. Sens dupte en els seus coloquis confessionals se van imposar mútuament la dura penitencia de fugir plegats y pendre passatje en un vapor pera 'ls Estats Units.

— No es veritat que l' aventura resulta edificant?

— No es veritat qu' ella excitará als pares de família á procurar que las seves fillas freqüentin el sacrament de la penitencia?

— Y ells, els mossens, quién estimul mes sugestiu!

— Que millor que trobarse en el cas de aquell refinat catòlic, amant de las dillidillas, a qu' n' Robert Robert atribuïa la següent frase:—M' agradan las donas que tenen coneixement y desitj del senyor que van á rebre!

Doctrina cristiana pura.

El dilluns de aquesta setmana va caure una centella en el para llamps del Senat, mentre els avis de la patria estaven reunits en sessió.

L' espatllach va esclatar darrera de l' espatlla del arquebisbe de Zaragoza.

— Que hauria succehit! |Verge Santa! á no haver sigut el para llamps?

|Beixin els prelats catòlics al protestant Franklin, inventor del desviador dels llamps que 'l Cel envia fins sobre 'ls arquebisbes!...

El conveni ab Roma

S' agafa un cove de frares
completament curullat,

s' aboca dintre d' Espanya,
y ja está tot arreglat.

forstá a aprofitar instants solemnes,
vaig dirli que total ab la passió
d' aquells protagonistas de novelà,
que molt sovint s' aterran de genolls.
—Pro jo l' dia que m' casi, ab tú ó un' altra
ho farei pel civil, no vull rector
que ressent oracions extravagantes
vingui á trencarme a mí las oracions.

Quarta rumiá una estona: jo pensava
obtindre una carbassa, escoltà el no
que deixà sensó hu-tres tenint las galtas
á volta de vermill y altres de groch.
—Ho pots probá ab els pares; si ells s' hi avenen
compta ab el meu assens y el meu amor.
Y un cop casats, emancipats de vers
dels lligans clericals, disfrutém molt
reblant el clau als falsos y als hipòcritas
qu' exerceixen de lastre dels devots.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA

No ha pogut encar *total*,
en Quim que se sposa *Tot*
ab en *Total*, ja fa temps,
té il·licitas relacions.
Com el pobre es curt de vista
y ademés sort com un sóchi!

J. BOSCH Y ROMAGUERA
GEROGLÍFICH

:+

GOS

MI NI

MARS

TK KI

UN CALISAY

CORRESPONDENCIA

Caballers: Gana y C., Un aprenent republicà, Federico Llagosta, Indalecio Vergés, Papeta la moreneta, Teresina Cort, Fiscorn, Celestino Pajares, Un federal tarragoní, F. Otonel, y Antoni Prou: No, no y no.

Caballers: Joan Catau, J. Cassi Torras y A. Cararach: Bueno... vaja!

Caballers: J. S., A. T., y Agustí T., F. G., P. S., J. B., y L. M. D.: No es possible insertar las cartas que ns remeten, per varias causes. —Ajedrezista: No ns plau, per ora. —Angel Carrater: Entra á la cartera dels Almanachs. —Jaume Liach de V.: Els cantars no serviran ni per un cego. —J. Ll. Gallinaire: No filan. —D. Valentí Romeu: Aixó ni fa gracia ni es nou. —A. Ribas: Ho he llegit tres cops y encara no me'n he fet capdis. —Qué es aixó, vers ó prosa? —Juan Buxaderas: Tot y es tant més bé que *La Vaca cega de 'n Maragall*, no l' trobem publicable. —J. Bosch y Romaguera: Gracias per la visita que volta ferme. Li agraeixo com si me l'haguess fet. La poesia entra en tanda... probablement pera l' Almanach. —F. Casals y Bové: Encara'n quedan uns quants: no gayres. —M. B.: Gracias per las *Instantaneas*. —A. C. y T.: Ha perdut l'actualitat. La huelga ja està acabada. —Mariano Toda: Vosté farà versos ben fets. El felicitó per endavant... vuy dir, per quan els fassí. —G. Peracafó Ras: No mata, no mata... —Manuel Pontons: Es molt dolent, tot aixó! /A otro perro con ese hueso...

Impremta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.